

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.4.45>

УДК 330.341.1:005.21:658

Л. А. Некрасова,
д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки,
Національний університет «Одеська політехніка»
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4305-7547>
Мохамед Халед Таха,
аспірант кафедри економіки,
Національний університет «Одеська політехніка»
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-1967-8361>

**ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ КРИТЕРІЇВ ОЦІНЮВАННЯ
ЕФЕКТИВНОСТІ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

L. Niekrasova,
Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Economics,
Odessa Polytechnic National University
M. Taha,
PhD student, Odessa Polytechnic National University

**FORMATION OF A SYSTEM OF CRITERIA FOR EVALUATING THE
EFFECTIVENESS OF THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT STRATEGY
OF AN ENTERPRISE IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION**

У статті запропоновано систему критеріїв оцінювання ефективності стратегії сталого розвитку виробничого підприємства в умовах євроінтеграції. Розглянуто сучасні нормативні орієнтири, зокрема вимоги Європейського зеленого курсу, стандарти ISO, GRI та ESG-підходи, що визначають напрями трансформації діяльності підприємств. Проаналізовано динаміку екологічних інвестицій та інноваційної активності виробничих підприємств України, що дозволило визначити вплив воєнних чинників на їх розвиток. Обґрунтовано необхідність інтеграції екологічної, соціальної та економічної складових у систему стратегічного управління підприємством в сучасних умовах розвитку економіки. Запропонована система ключових показників включає показники ефективності використання ресурсів, впливу на довкілля, соціальної відповідальності, фінансової стійкості та інноваційного розвитку. Доведено, що їх комплексне використання забезпечує об'єктивну оцінку ефективності стратегії сталого розвитку та підвищує обґрунтованість управлінських рішень.

This article proposes a system of criteria for evaluating the effectiveness of the sustainable development strategy of manufacturing enterprises under the conditions of European integration. The study examines key regulatory frameworks, including the European Green Deal, ISO standards, GRI guidelines, and ESG criteria, which determine the transformation of enterprise management, sustainability priorities, and long-term strategic development in the current conditions of economic functioning. An analysis of environmental investments, social indicators, financial performance, and innovation activity of Ukrainian manufacturing enterprises is conducted, revealing the significant impact of wartime challenges on their development, resource allocation, and strategic decision-making processes. The results demonstrate a sharp decline in environmental investments and innovation activity during the crisis period, accompanied by a shift in priorities toward ensuring short-term operational resilience and business continuity. At the same time, a gradual recovery of key

indicators confirms the high adaptability of enterprises to uncertainty, risks, and external shocks. The necessity of integrating environmental, social, and economic components into a unified strategic management system is substantiated, taking into account European integration requirements and sustainability standards. The proposed system of key performance indicators includes resource efficiency, environmental impact, social responsibility, financial stability, and innovation activity indicators. It is proved that their integrated application ensures a comprehensive and objective assessment of strategy effectiveness, improves the quality of managerial decision-making, and supports long-term competitiveness and sustainable development of manufacturing enterprises.

Ключові слова: *стратегія сталого розвитку; виробниче підприємство; євроінтеграція; ключові показники ефективності (KPI); ESG-критерії; екологічна відповідальність; інноваційний розвиток; корпоративна соціальна відповідальність.*

Keywords: *sustainable development strategy; manufacturing enterprise; European integration; key performance indicators (KPI); ESG criteria; environmental responsibility; innovative development; corporate social responsibility.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. В умовах євроінтеграції України виробничі підприємства стикаються з необхідністю адаптації до європейських стандартів сталого розвитку, включаючи вимоги Європейського зеленого курсу, ESG-підходів, стандартів ISO та GRI. Це зумовлює трансформацію підходів до стратегічного управління та підвищує значення стратегії сталого розвитку як ключового чинника конкурентоспроможності та доступу до міжнародних ринків і фінансування.

Водночас існує проблема відсутності комплексного підходу до оцінювання ефективності такої стратегії, що враховував би взаємозв'язок

екологічних, соціальних та економічних результатів діяльності підприємства. Це обумовлює необхідність формування системи критеріїв оцінювання ефективності стратегії сталого розвитку виробничого підприємства, що має важливе наукове та практичне значення в умовах трансформації економіки України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання формування та реалізації стратегії сталого розвитку підприємства є одним із ключових напрямів сучасних економічних досліджень. Значний науковий доробок присвячено обґрунтуванню підходів до оцінювання сталого розвитку та визначенню системи відповідних індикаторів. Зокрема, у роботі Нестеренко О. О. [1] досліджено індикатори оцінки рівня сталого розвитку та їх вплив на показники інтегрованої звітності, що дозволяє забезпечити комплексний підхід до оцінювання результатів діяльності підприємства. Важливий внесок у розвиток методологічних засад формування стратегій здійснили Єрмаков О. Ю. та Лайко О. О. [2], які розглядають особливості побудови стратегій розвитку підприємств з урахуванням галузевої специфіки та зовнішніх умов функціонування. Питання стратегічного управління підприємствами також ґрунтовно розкрито у працях Таран-Лала О. М. та Сухорук К. В. [3], де визначено ключові підходи до формування стратегічних рішень в умовах невизначеності та динамічності середовища. Подальший розвиток цієї проблематики представлено у дослідженні Калініченко С. М. [4], в якому визначено ключові елементи ефективного стратегічного управління підприємством, зокрема акцентовано увагу на необхідності інтеграції сучасних управлінських інструментів та підвищенні адаптивності підприємств до змін зовнішнього середовища. У свою чергу, Грінько А. П. та ін. [5] розглядають стратегічне управління стійким розвитком підприємства як системний процес, що передбачає узгодження економічних, екологічних і соціальних цілей. Актуальним напрямом досліджень є питання сталого розвитку в контексті корпоративної звітності та впровадження ESG-підходів. Так, Ліпич Л. Г. та Кушнір М. А. [6] визначають виклики та можливості для промислових підприємств України щодо інтеграції принципів сталого

розвитку у систему корпоративної звітності. Водночас Коробчук М. Г. та Тендюк А. О. [7] акцентують увагу на ролі інновацій у забезпеченні сталого розвитку виробничих підприємств, підкреслюючи значення технологічного оновлення та ресурсозбереження.

Незважаючи на значну кількість наукових праць, питання формування системи критеріїв і ключових показників оцінювання ефективності стратегії сталого розвитку виробничих підприємств в умовах євроінтеграції залишаються недостатньо розробленими. Особливої актуальності набуває необхідність адаптації існуючих підходів до сучасних викликів, зокрема воєнних ризиків, трансформації економічного середовища та вимог європейських стандартів.

Постановка завдання. Метою статті є обґрунтування системи критеріїв оцінювання ефективності стратегії сталого розвитку виробничого підприємства в умовах євроінтеграції та розробка системи ключових показників її оцінювання на основі аналізу нормативних орієнтирів і сучасного стану розвитку підприємств.

Виклад основного матеріалу. Євроінтеграційні процеси вимагають від українських виробничих підприємств швидкої адаптації до європейських і міжнародних стандартів сталого розвитку. Це вже не лише питання репутації, а ключова умова виходу на ринки ЄС і залучення міжнародних інвестиційних ресурсів. Серед основних вимог і нормативних орієнтирів варто виокремити [8–12]:

1. Європейський зелений курс (European Green Deal). Участь України в євроінтеграційних процесах передбачає узгодження з цілями Green Deal, зокрема у сферах декарбонізації, ефективного використання ресурсів і розвитку циркулярної економіки. Це стимулює підприємства впроваджувати екологічно чисті технології та переходити до низьковуглецевого виробництва.

2. Міжнародні стандарти ISO (зокрема, ISO 14001 – екологічне управління, ISO 45001 – охорона праці), які забезпечують системний підхід до управління екологічними та соціальними ризиками.

3. Міжнародні стандарти GRI, що виступають загальновизнаним міжнародним інструментом прозорого вимірювання та звітності за принципами Triple Bottom Line (TBL) та дозволяють інвесторам і партнерам порівнювати результати українських підприємств із глобальними конкурентами.

4. Вимоги до ланцюгів постачання та ESG-ризиків, а саме:

- концепція відповідальних ланцюгів постачання передбачає, що підприємства-експортери мають не лише самостійно дотримуватися екологічних і соціальних стандартів, а й забезпечувати їх дотримання всіма учасниками ланцюга створення вартості;

- Директива ЄС щодо корпоративної звітності зі сталого розвитку (CSRD) посилює вимоги до ESG-звітності великих компаній і опосередковано впливає на українські підприємства, змушуючи їх інтегрувати ESG-підходи у свою діяльність.

Стратегія сталого розвитку виробничих підприємств передбачає глибинну трансформацію бізнес-моделі, що виходить за межі орієнтації виключно на максимізацію прибутку та спрямована на забезпечення довгострокової економічної життєздатності, соціальної справедливості й екологічної збалансованості відповідно до концепції Triple Bottom Line (TBL) [13]. В умовах глобалізаційних процесів, зростання вимог стейкхолдерів і євроінтеграційного курсу України така стратегія набуває визначального значення для забезпечення конкурентоспроможності та стійкості підприємств.

Формування стратегії сталого розвитку ґрунтується на системі взаємопов'язаних принципів, серед яких провідну роль відіграє холістичний підхід до управління, що забезпечує узгодженість економічних, соціальних та екологічних рішень. Водночас важливими є принципи ресурсоефективності та циклічності, спрямовані на зменшення втрат ресурсів і впровадження замкнених виробничих циклів. Значущим є також принцип соціальної відповідальності, який передбачає дотримання високих стандартів праці та етичної поведінки, а також принцип інноваційності, орієнтований на

впровадження екологічно безпечних технологій і раціональне використання природних ресурсів [7].

Аналіз статистичних даних свідчить про поступове, хоча й нерівномірне впровадження принципів сталого розвитку українськими виробничими підприємствами. Водночас виробничий сектор залишається одним із найбільших споживачів ресурсів і джерел екологічного навантаження. Важливим індикатором рівня екологічної відповідальності виступають інвестиції в охорону навколишнього середовища (табл. 1), динаміка яких відображає значний вплив повномасштабної агресії на діяльність підприємств.

**Таблиця 1. Інвестиції в охорону навколишнього середовища
виробничими підприємствами за 2021-2024 роки**

Показник	2020	2021	2022	2023	2024
Охорона атмосферного повітря, попередження змін клімату та захист озонового шару, млн. грн	5595,3	4891,1	1598,7	1507,6	117,4
Забір і очищення стічних вод, млн. грн	1578,2	1383,2	743,4	1709,5	1916,2
Поводження з відходами (за винятком високорадіоактивних відходів), млн. грн	2899,8	3719,6	2795,9	3204,6	3503,4
Захист і відновлення ґрунтів, підземних і поверхневих вод, млн. грн	2554,2	2716,8	992,6	1385,9	1014,5
Інші заходи, млн. грн	612,1	1403,0	315,5	476,3	255,4
Всього інвестицій, млн. грн	13239,6	14113,7	6446,3	8284,0	7806,8

Джерело :систематизовано на основі [14]

Після досягнення максимального рівня у 2021 році (14 113,7 млн грн) обсяг інвестицій у 2022 році скоротився більш ніж удвічі – до 6 446,3 млн грн, що обумовлено руйнуванням виробничих потужностей, зупинкою підприємств та переорієнтацією фінансових ресурсів на першочергові потреби. При цьому відбулося суттєве зміщення інвестиційних пріоритетів, а саме найбільше скорочення спостерігалось у сфері охорони атмосферного повітря та протидії зміні клімату, де фінансування зменшилося з понад

4,8 млрд грн у 2021 році до 1,5 млрд грн у 2023 році, що свідчить про відкладення довгострокових декарбонізаційних проєктів. Водночас напрям поводження з відходами зберігає відносну стабільність і навіть демонструє відновлення, так у 2023 році обсяг інвестицій майже досяг довоєнного рівня, а у 2024 році перевищив його, підкреслюючи критичну важливість цього напрямку для функціонування підприємств.

У 2023 році зафіксовано часткове відновлення загального обсягу інвестицій до 8 284,0 млн грн, однак показники 2024 року (7 806,8 млн грн) свідчать про уповільнення відновлювальних процесів, що може бути зумовлено збереженням високих воєнних ризиків та обмеженістю статистичних даних. За таких умов ефективна реалізація стратегії сталого розвитку вимагає активізації державної підтримки та залучення міжнародних фінансових ресурсів, спрямованих на відновлення й модернізацію екологічних інвестицій, передусім у сферах охорони повітря та водних ресурсів, що є ключовими для інтеграції України до європейського економічного простору.

Соціальний вимір стратегії сталого розвитку виробничих підприємств відіграє ключову роль у забезпеченні стабільності трудового потенціалу, підвищенні продуктивності праці та розвитку корпоративної соціальної відповідальності (КСВ). Соціальна стійкість охоплює не лише дотримання нормативно-правових вимог, а й формування належних умов праці, забезпечення справедливої оплати та зниження ризиків для здоров'я працівників. В умовах воєнних викликів і післявоєнного відновлення підтримка зайнятості та дотримання високих соціальних стандартів набувають стратегічного значення для збереження та розвитку підприємств [3].

Попри складні умови функціонування, соціальний компонент сталого розвитку виробничих підприємств України демонструє адаптивність, що проявляється, зокрема, у зростанні номінальної заробітної плати та збереженні рівня зайнятості [15]. Водночас актуалізується потреба посилення уваги до показників безпеки праці, а також інтеграції принципів корпоративної соціальної відповідальності та прозорості соціальної звітності у

стратегічне управління з метою забезпечення довгострокової стійкості людського капіталу.

Економічний вимір стратегії сталого розвитку визначається здатністю підприємства забезпечувати довгострокову фінансову стабільність та реалізовувати інноваційний потенціал. Досягнення стійкості можливе за умови ефективної трансформації екологічних і соціальних інвестицій у економічні результати, зокрема через зниження витрат унаслідок ресурсозбереження, розширення доступу до «зеленого» фінансування та вихід на нові ринки [5].

Фінансові результати підприємств виступають ключовим індикатором їх економічної стійкості. Кризовий 2022 рік характеризувався значними збитками, що стали наслідком руйнування виробничих потужностей, порушення логістичних зв'язків і призупинення діяльності підприємств. Попри продовження війни, підприємства продемонстрували високу адаптивність, відновивши прибутковість до 427 672,6 млн грн у 2023 році, з зростанням до 665 011,1 млн грн у 2024 році [16]. Позитивна динаміка фінансових результатів підкреслює визначальну роль економічного компоненту сталого розвитку та формує підґрунтя для подальших інвестицій у екологічну модернізацію і соціальні ініціативи.

Реалізація стратегії сталого розвитку неможлива без інноваційної складової, що передбачає активне впровадження принципів «зеленої» економіки та ресурсозберігаючих технологій. Саме інновації забезпечують зниження витрат на енергоносії та сировинні ресурси, сприяючи підвищенню конкурентоспроможності підприємств. Разом із тим, аналіз інноваційної активності виробничих підприємств свідчить про суттєвий негативний вплив воєнних умов на їх інноваційний потенціал та обсяги інвестицій у технологічний розвиток (табл. 2) [17].

Зокрема, кількість інноваційно активних підприємств у 2020–2023 роках скоротилася майже вдвічі – з 809 до 354 одиниць, а частка підприємств, що впроваджували інновації, знизилася з 16,8% до 8,8% [17].

Така динаміка вказує на переорієнтацію підприємств із довгострокових інноваційних проєктів на забезпечення поточної операційної стійкості.

Таблиця 2 Динаміка інноваційної активності виробничих підприємств України за 2020–2024 рр.

Показник	2020	2021	2022	2023	2024
Кількість інноваційно активних промислових підприємств, од.	809	453	423	354	627
Частка промислових підприємств, що впроваджували інновації, %	16,8	9,6	10,5	8,8	16,2
Витрати на інноваційну діяльність (промисловість), млн. грн.	14406,89	10171,65	7640,46	6989,18	15101,55
Витрати на R&D (Науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи), млн. грн.	3486,32	3385,55	2014,89	2428,1	5632,27

Джерело :систематизовано на основі [17]

Одночасно спостерігалось скорочення витрат на інноваційну діяльність у 2021–2023 роках, що зумовило зниження фінансування науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, зокрема на 42% у 2022 році порівняно з попереднім періодом. Водночас дані за 2024 рік свідчать про суттєве відновлення інноваційної активності, що проявляється у зростанні кількості інноваційно активних підприємств до 627 одиниць та збільшенні обсягів фінансування інновацій до 15 101,55 млн грн, що перевищує показники довоєнного періоду [17].

За таких умов забезпечення економічного виміру сталого розвитку та підвищення конкурентоспроможності виробничих підприємств потребує системного нарощування інвестицій у інноваційну діяльність, зокрема у сфері R&D, з орієнтацією на впровадження ресурсозберігаючих і екологічно безпечних технологій відповідно до позитивних тенденцій відновлення [6].

Водночас корпоративна соціальна відповідальність є невід’ємною складовою соціального виміру стратегії сталого розвитку підприємства. Вона відображає добровільну участь бізнесу у вирішенні соціальних, економічних та екологічних завдань суспільства, що виходить за межі обов’язкового нормативного регулювання [7].

Отже, для українських виробничих підприємств корпоративна соціальна відповідальність та відповідність європейським стандартам трансформуються у стратегічно необхідну умову розвитку. Саме вони формують основу конкурентних переваг, відкривають доступ до ринків ЄС і джерел «зеленого» фінансування, що набуває особливого значення в умовах післявоєнного економічного відновлення.

Формування стратегії сталого розвитку має ітеративний характер і включає етапи, представлені на рис. 1.9 [2–4; 13]:

1. діагностика та аналітична оцінка – проведення екологічного і соціального аудиту, а також SWOT-аналізу для виявлення ризиків і можливостей;

2. визначення цілей та місії – формулювання SMART-цілей у трьох вимірах (наприклад, досягнення вуглецевої нейтральності до 2035 року; збільшення частки перероблених відходів до 20%);

3. розробка та вибір стратегічних альтернатив – обґрунтування і відбір оптимальних напрямів розвитку, зокрема «зеленої диверсифікації» або ресурсоефективного виробництва;

4. реалізація стратегії – планування та впровадження заходів, інвестування у технології, розвиток програм корпоративної соціальної відповідальності та підвищення кваліфікації персоналу;

5. моніторинг та оцінка результатів – застосування системи ключових показників ефективності (KPIs) для контролю досягнення стратегічних цілей.

Вимірювання ефективності стратегії здійснюється на основі запропонованої авторами інтегрованої системи ключових показників ефективності, що охоплює економічний, соціальний та екологічний виміри відповідно до концепції TBL (табл. 1). Лише одночасне досягнення позитивної динаміки за всіма цими показниками свідчить про реальну стійкість підприємства.

Екологічні індикатори, зокрема, енергоємність, водоемність, викиди парникових газів та рівень утилізації відходів, характеризують ефективність використання ресурсів і рівень екологічного навантаження виробництва,

відображаючи здатність підприємства до мінімізації негативного впливу на довкілля та переходу до циркулярної моделі.

Таблиця 3. Приклади індикаторів сталого розвитку виробничого підприємства (KPIs)

Вимір стійкості	Група індикаторів	Конкретні показники (KPIs)	Стратегічна мета
Екологічна	Ефективність використання ресурсів	– енергоємність, кВт·год/од.; – водоємність, м³/од.; – викиди парникових газів, CO ₂ -екв./од.; – рівень утилізації відходів, %; – частка вторинної сировини, %.	Зменшення екологічного сліду виробництва
	Управління впливом на довкілля	– обсяг утворення відходів, т/рік; – частка перероблених відходів, %; – рівень викидів у повітря та скидів у воду, кг/т продукції; – відповідність ISO 14001; – кількість екологічних порушень, од./рік.	Мінімізація негативного впливу на довкілля та перехід до циркулярної моделі
Соціальна	Праця та персонал	– рівень виробничого травматизму; – плинність кадрів, %; – співвідношення зарплати до середньої в регіоні, %; – витрати на навчання на 1 працівника, грн/працівника; – рівень задоволеності персоналу, %.	Забезпечення гідних і безпечних умов праці та розвиток людського капіталу
	Соціальна відповідальність	– витрати на КСВ, % від прибутку; – кількість соціальних проєктів, од./рік; – кількість скарг стейкхолдерів, од./рік; – рівень прозорості ESG- звітності, %; – рівень взаємодії з громадою.	Посилення соціальної відповідальності та довіри стейкхолдерів
Економічна	Фінансова стійкість	– чистий прибуток (динаміка), %; – рентабельність власного капіталу, %; – коефіцієнт фінансової незалежності; – частка «зелених» інвестицій, %; – собівартість продукції, грн./од.	Забезпечення довгострокової фінансової стійкості
	Інноваційний розвиток	– витрати на R&D, % від доходу; – частка інноваційної продукції, %; – рівень автоматизації, %; – продуктивність праці, тис.грн/прац.; – тривалість виробничого циклу, дн.	Зростання конкурентоспроможності через інновації

Джерело : розроблено авторами

Соціальні показники, такі як рівень травматизму, плинність кадрів, витрати на навчання персоналу та обсяги КСВ, дозволяють оцінити якість

умов праці, рівень соціальної відповідальності підприємства та ефективність його взаємодії зі стейкхолдерами і місцевими громадами. Економічні індикатори, зокрема, рентабельність, частка «зелених» інвестицій, продуктивність праці та витрати на інновації, відображають фінансову стійкість підприємства, його інвестиційну привабливість і здатність до технологічного розвитку.

Таким чином, лише комплексне покращення показників за всіма трьома вимірами, екологічним, соціальним та економічним, свідчить про формування ефективної стратегії сталого розвитку виробничого підприємства та досягнення реальної довгострокової стійкості.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, стратегія сталого розвитку виробничого підприємства є важливим інструментом забезпечення відповідності міжнародним стандартам і вимогам ЄС, а також зниження ризиків, оптимізації витрат і формування довгострокових конкурентних переваг. Ефективна реалізація такої стратегії передбачає інтеграцію екологічних, соціальних та економічних цілей відповідно до сучасних нормативних орієнтирів і міжнародних стандартів. Запропонована система критеріїв і ключових показників оцінювання ефективності стратегії сталого розвитку забезпечує комплексну оцінку результатів діяльності підприємства та сприяє підвищенню обґрунтованості управлінських рішень. Перспективи подальших досліджень полягають у галузевій адаптації запропонованих показників, а також у розробці інтегральних методів оцінювання ефективності стратегії сталого розвитку в умовах післявоєнного відновлення економіки.

Література

1. Нестеренко О. О. Індикатори оцінки рівня сталого розвитку та їх вплив на показники інтегрованої звітності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. Вип. 15. Ч. 2. С. 44–50.

2. Єрмаков О. Ю., Лайко О. О. Методологія формування стратегій розвитку сільськогосподарських підприємств. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. Серія: Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. 2018. Вип. 200 (2). С. 107–114.
3. Таран-Лала О. М., Сухорук К. В. Особливості стратегічного управління підприємством. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 25. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-66>
4. Калініченко С. М. Ключові елементи ефективного стратегічного управління підприємством. *Економічний простір*. 2025. № 201. С. 311–316. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.201.311-316>
5. Ліпич Л. Г., Кушнір М. А. Сталий розвиток і корпоративна звітність: виклики та можливості для промислових підприємств України. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. DOI : <https://doi.org/10.5281/zenodo.15743477>
6. Коробчук М. Г., Тендюк А. О. Сталий розвиток у виробничих інноваціях. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 74. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-52>
7. Грінько А. П., Бондарчук Л. В., Ткаченко А. Г., Шапошник Б. В. Стратегічне управління стійким розвитком підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2022. № 9/1. С. 5–8. DOI: [10.37634/efp.2022.9\(1\).1](https://doi.org/10.37634/efp.2022.9(1).1)
8. European Commission. The European Green Deal. Brussels, 2019. COM/2019/640 final. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52019DC0640> (дата звернення: 02.04.2026).
9. ISO 14001: Environmental management systems – Requirements with guidance for use. Geneva: International Organization for Standardization, 2015.
10. ISO 45001: Occupational health and safety management systems – Requirements with guidance for use. Geneva: International Organization for Standardization, 2018.

11. Global Reporting Initiative. GRI Standards. Amsterdam: Global Reporting Initiative, 2021. URL: <https://www.globalreporting.org/standards/> (дата звернення: 02.04.2026).

12. European Commission. Directive (EU) 2022/2464 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2022 on corporate sustainability reporting (CSRD). Official Journal of the European Union, 2022. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32022L2464> (дата звернення: 02.04.2026).

13. Некрасова Л. А., Таха Мохамед Халед. Формування стратегії сталого розвитку підприємства в контексті євроінтеграційних процесів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 12. С. 60–65. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.12.60>

14. Державна служба статистики України. Капітальні інвестиції на охорону навколишнього природного середовища за видами економічної діяльності з розподілом за видами природоохоронних заходів. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/ns/kap_in/arch_kionps_ek_u.htm (дата звернення: 02.04.2026).

15. Державна служба статистики України. Демографічна та соціальна статистика: ринок праці, оплата праці та соціально-трудова відносина. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/zp.htm (дата звернення: 02.04.2026).

16. Державна служба статистики України. Економічна статистика: діяльність підприємств. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/sze_20.htm (дата звернення: 02.04.2026).

17. Державна служба статистики України. Наука, технології та інновації. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/ni.htm (дата звернення: 02.04.2026).

References

1. Nesterenko, O.O. (2017), “Indicators for assessing the level of sustainable development and their impact on integrated reporting indicators”, *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University*, vol. 15, no. 2, pp. 44–50.
2. Yermakov, O.Yu. and Laiko, O.O. (2018), “Methodology for forming development strategies of agricultural enterprises”, *Scientific Bulletin of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*. Series: Economics, Agricultural Management, Business, vol. 200 (2), pp. 107–114.
3. Taran-Lala, O.M. and Sukhoruk, K.V. (2021), “Features of strategic management of an enterprise”, *Economy and Society*, vol. 25, DOI:10.32782/2524-0072/2021-25-66
4. Kalinichenko, S.M. (2025), “Key elements of effective strategic management of an enterprise”, *Economic Space*, vol. 201, pp. 311–316, DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.201.311-316>
5. Lipych, L.H. and Kushnir, M.A. (2025), “Sustainable development and corporate reporting: challenges and opportunities for industrial enterprises of Ukraine”, *Current Issues of Economic Sciences*, DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.201.311-316>
6. Korobchuk, M.H. and Tendiuk, A.O. (2025), “Sustainable development in manufacturing innovations”, *Economy and Society*, vol. 74, <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-52>
7. Hrinko, A.P., Bondarchuk, L.V., Tkachenko, A.H. and Shaposhnyk, B.V. (2022), “Strategic management of sustainable development of an enterprise”, *Economics. Finance. Law*, vol. 9/1, pp. 5–8, DOI: [10.37634/efp.2022.9\(1\).1](https://doi.org/10.37634/efp.2022.9(1).1)
8. European Commission (2019), “The European Green Deal”, available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52019DC0640> (Accessed 02 April 2026).
9. International Organization for Standardization (2015), “ISO 14001: Environmental management systems – Requirements with guidance for use”, Geneva.

10. International Organization for Standardization (2018), “ISO 45001: Occupational health and safety management systems – Requirements with guidance for use”, Geneva.

11. Global Reporting Initiative (2021), “GRI Standards”, available at: <https://www.globalreporting.org/standards/> (Accessed 02 April 2026).

12. European Commission (2022), “Directive (EU) 2022/2464 on corporate sustainability reporting (CSRD)”, Official Journal of the European Union, available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32022L2464> (Accessed 02 April 2026).

13. Nekrasova, L.A. and Takha Mokhamed Khaled (2024), “Formation of a sustainable development strategy of an enterprise in the context of European integration processes”, *Investments: Practice and Experience*, vol. 12, pp. 60–65, DOI:10.32702/2306-6814.2024.12.60

14. State Statistics Service of Ukraine (2024), “Capital investments in environmental protection by types of economic activity”, available at: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/ns/kap_in/arch_kionps_ek_u.htm (Accessed 02 April 2026).

15. State Statistics Service of Ukraine (2024), “Labour market and wages statistics”, available at: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/zp.htm (Accessed 02 April 2026).

16. State Statistics Service of Ukraine (2024), “Enterprise activity statistics”, available at: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/size_20.htm (Accessed 02 April 2026).

17. State Statistics Service of Ukraine (2024), “Science, technology and innovation statistics”, available at: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/ni.htm (Accessed 02 April 2026).

Отримано редакцією журналу / Received: 10.04.26

Прорецензовано / Revised: 17.04.26

Дата публікації / Published: 23.04.26